

Nieuwsbrief

IBW

Instituut voor Bosbouw en Wildbeheer

Wetenschappelijke instelling van de
Vlaamse Gemeenschap

5^e jaargang, 2^e trimester, april 2002

Vestiging Geraardsbergen
Gaverstraat 4
9500 Geraardsbergen
Tel.: 054-43 71 11
Fax: 054-43 61 60

Intranet : <http://intra.lin.vlaanderen.be/aminal/ibw/> - Internet : <http://www.ibw.vlaanderen.be/>

Vestiging Groenendaal
Duboislaan 14
1560 Groenendaal-Heilaart
Tel.: 02-657 03 86
Fax : 02-657 96 82

EEN NIEUWE ZAADBOOMGAARD VAN BOSKERS : OVER KIESKEURIGE BOMEN EN EIGENWIJZE HOMMELS

Boskers is zowat dé rijzende ster in het selectie- en veredelingsprogramma aan het Instituut. De soort dankt deze bevoorrechte plaats aan een schrijnend onevenwicht tussen de vraag naar en het aanbod van bosbouwkundig hoogwaardig teeltmateriaal (zaden).

De hoge vraag volgt uit een toenemend gebruik van Boskers bij (her)bebossing en bestandsomvorming. Voor wat betreft het jaarlijks benodigde bosplantsoen komt deze boomsoort in Vlaanderen op de derde plaats na inlandse eik en

Beuk. Anderzijds is het aanbod van inheems teeltmateriaal heden totaal ontoereikend. Selectie van zaadbestanden opent in dit verband weinig perspectieven. Boskers wordt immers zelden aangetroffen in uitgestrekte homogene bosmassieven, doch veeleer als verspreide individuen in gemengde bestanden.

Alle hoop wordt derhalve gesteld op de aanleg van een klonale zaadboomgaard van Boskers. De basis daarvoor is reeds voorhanden onder de vorm van een verzameling van 124 mature plusbomen, geselecteerd omwille van hun uitzonderlijke kwaliteit inzake groei-kracht, vorm en ziekteresistentie. Geheel volgens het klassieke stamien worden van deze plusbomen, via vegetatieve vermeerdering (enten), identieke kopijen geproduceerd die de bouwstenen van de zaadtuin vormen. Voor Boskers is

dit echter niet het einde van het verhaal. Vraag blijft hoe de plusbomen binnen de zaadboomgaard ruimtelijk moeten worden geschikt. Het belang van een weloverwogen lay-out van de zaadtuin volgt, in het geval van Boskers, uit twee bijzondere eigenschappen van de soort: het is een *Insectenbestuiver* en ze heeft af te rekenen met *incompatibiliteitsverschijnselen*.

De pollenoverdracht gebeurt bij Boskers door hommels. Van deze beestjes is geweten dat zij niet zomaar kriskar doorheen een zaadtuin rondzwaaien, doch steeds op eenzelfde beperkte groep van bomen foerageren. Er wordt dan ook vermoed dat zich in een zaadtuin een bijzonder, vleksgewijs bestuivingspatroon voordoet. Gepoogd wordt om door gebruik van moleculair genetische technieken dit bestuivingspatroon te ontwarren.

Het fenomeen van de incompatibiliteit houdt in dat twee verschillende individuen (klonen) soms niet in staat zijn elkaar te bevruchten en de bestuiving derhalve tot niets dient. Dit verschijnsel wordt veroorzaakt door één welbepaald gen. Moleculair genetisch onderzoek liet dan ook toe om tot op heden voor 65 klonen de (in)compatibele combinaties te identificeren.

Het ruimtelijk ontwerp van de zaadtuin volgt uiteindelijk uit de kennis van én het bestuivingspatroon én de incompatibele klonencombinaties : in de mate van het mogelijke zal ervoor worden gezorgd dat alle bomen die zich binnen één en dezelfde bestuivingsgroep bevinden ook in staat zijn elkaar te bevruchten.

Contactpersoon :

Bart De Cuyper, tel.: 02-657 03 86 ; e-mail : Bart.DeCuyper@lin.vlaanderen.be

Actie "Populierenland" officieel van start in Damme

Op 28 mei werd in het historische stadhuis van Damme het officiële startschot gegeven van de actie "Populierenland" met een feestelijke opening van de internetsite "www.Populierenland.com". Na het officiële gedeelte volgde dan een korte wandeling tussen de monumentale populieren.

Damme, werd niet zomaar gekozen als plaats van gebeuren : de Damse Vaart en zijn imposante populierenrijen vormen een fysieke verbinding tussen Vlaanderen en Nederland en stonden symbool voor de gezamenlijke Vlaams-Nederlandse actie. Het gaat immers niet goed met de populier in Vlaanderen en Nederland. Uit de Bosinventaris van het Vlaamse Gewest blijkt dat de bevoorrading op korte termijn met 50 % kan afnemen. Ook in Nederland is het aantal jaarlijks aangeplante populier sterk gedaald. Deze achteruitgang verontrust de in Vlaanderen en in Nederland toch wel belangrijke populierenhoutverwerkende industrie. Als belangrijkste oorzaak wordt het slechte (soms terechte, maar vaak ook onterechte) imago van de populier en de teelt onderkend. Deze actie wil populier niet zomaar promoten, maar wil ook ecologi-

sche, landschappelijke en maatschappelijke randvoorwaarden meegeven.

Wie meer wil weten over de actie en over populier kan terecht op bovenvermelde website en kan er zich ook abonneren op de Nieuwsbrief van de actie.

Contactpersoon :

Jos Van Slycken, tel.: 054-43 71 10

E-mail : Jozef.VanSlycken@lin.vlaanderen.be

Activiteitenverslag 2001

Het IBW-activiteitenverslag 2001 kan in PDF-formaat op de IBW-webstek (WWW.IBW.VLAANDEREN.BE) geraadpleegd en gekopieerd worden. Het activiteitenverslag roide eind april van de digitale drukpersen (alvast bedankt aan de mensen van de afdeling Logistiek II), en kan besteld worden op onderstaand adres. Dit verslag geeft op een bondige en overzichtelijke manier alle onderzoeksactiviteiten in verband met de horizontale ondersteuning, bosbouw, wildbeheer, visstandsbeheer en visteeft van het afgelopen jaar weer. Personeelsleden van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap kunnen het activiteitenverslag gratis opvragen, andere geïnteresseerden betalen hiervoor € 5.

Contactpersoon :

Bart Goossens, tel.: 054-43 71 27 - email : Bart.Goossens@lin.vlaanderen.be

